

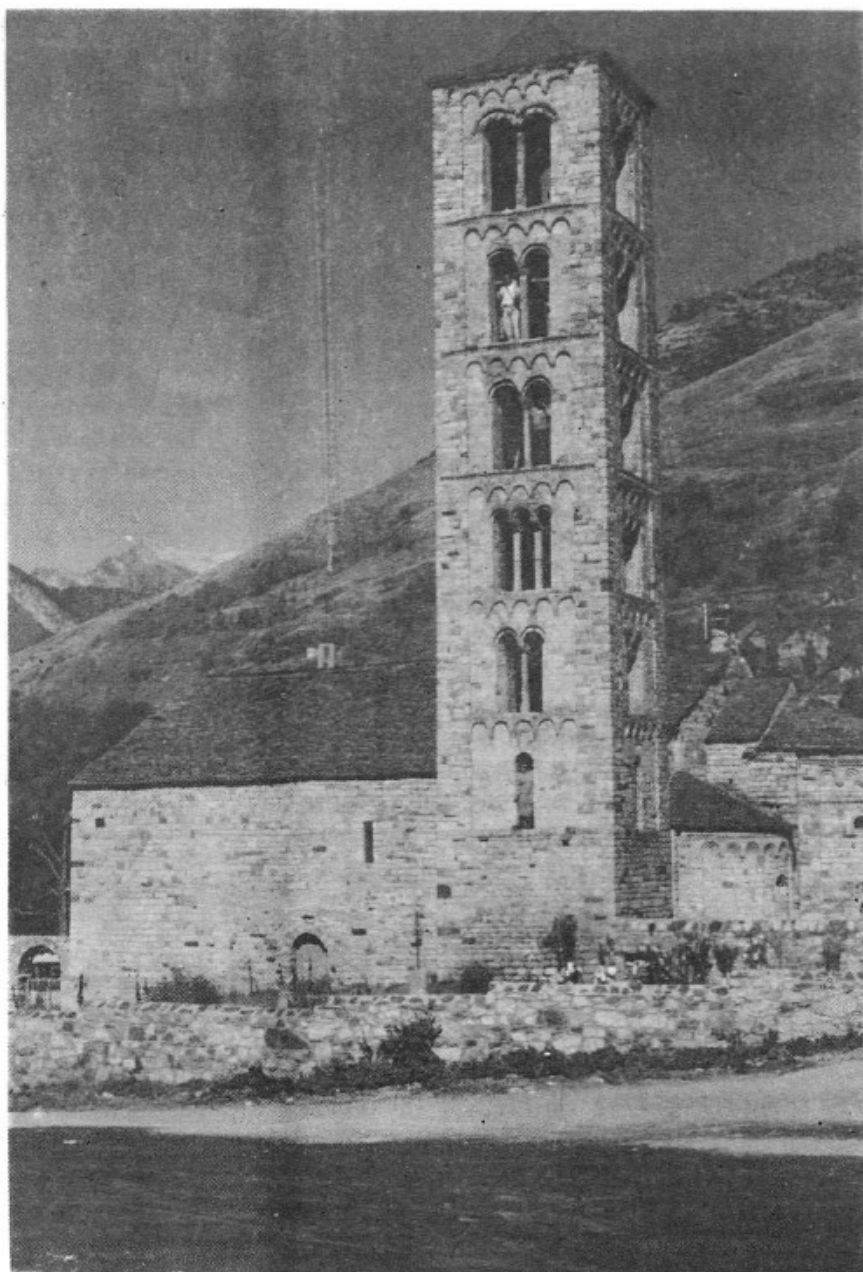
Fira en diumenge

L'Ajuntament de Porreres va acordar a la darrera sessió municipal canviar el dia de celebració de la fira, que a partir de 1989 serà en diumenge. També es va aprovar que enguany les festes locals serien dia 27 de març (segona festa de Pasqua) i 16 d'agost, sant Roc. La plenària d'aquest canvi havia despertat certa expectació i 16 persones varen ser el públic de la sessió, que va resultar bastant polèmica.

La modificació s'acordà amb els vots a favor dels 5 regidors d'A.P., Miquel Ferrà del PSOE i Pere Mulet i Francesc Mora d'U.M., grup que va votar per a tots els gusts ja que també s'abstengué (Jaume Martorell i Gabriel Gornals) i donà l'únic vot en contra, a càrrec de Bernat Bauçà.

El debat dividí els porrerencs entre partidaris del canvi, que entenen que la fira guanyarà més gent i més moviment si es fa en diumenge, i els que pensen que s'havia de mantenir en dimarts perquè és una tradició antiga.

El canvi de Sa Fira ha estat molt discutit entre els veïnats i el tema ha tengut molt de ressò en els mitjans de comunicació mallorquins

El viatge de l'Agrupació

EN TIA GARRO

NOTES HISTORIQVES DE PORRERES
FOCS I FOGUERONS

L'HOSTAL DE PORRERES
A CIUTAT

LA CASA BEL·LA

UN GREU PROBLEMA
SOCIAL: LA MALALTIA
DE L'ALCOHOLISME.

La Casa Bella

Són molt poques les notícies documentals que tenim sobre la Casa Bella i aquesta manca d'informació ens ve motivada per la crema de l'Arxiu Municipal de la nostra vila el 1868.

Dins la tradició popular, almenys a l'actualitat, el desconeixement d'aquest edifici és gairebé general¹.

D'entrada se'ns plantegen dos problemes: quina era la ubicació d'aquesta casa i quina era la seva funció en el context urbà de la Vila de Porreres.

En paraules del P. Gaspar Munar i Ramon Rosselló, a la *Història de Porreres* (Tom I), s'indica que aquesta casa molt probablement era la que hi ha darrera l'oratori de l'Hospitalet, casa comprada a Bernat Parera el 1341 per part del Procurador Reial amb la finalitat de "*fer-hi Cort i Carcelleria*". És a dir, la casa des d'on la Cort o la Cúria (avui en diríem l'Ajuntament) havia de regir la vida municipal. Els esmentats autors afegeixen que la dita casa tenia damunt el seu portal l'escut de la vila, que modernament va ser col·locat a la façana de la casa consistorial actual.

Per altra banda, hem d'indicar que en el *Corpus de Toponímia* (tom referent a la vila de Porreres) de Josep Mascaró Passarius, apareix una fotografia

indicant que es tracta de la Casa Bella, quan la imatge representa l'edifici que de manera tradicional és considerat com a Sa Quartera. Es tracta d'una confusió? Sense disposar de documentació adient, el dubte queda enlaira.

Sobre la funció de l'edifici sembla admesa que seria la d'albergar la seu del "consistori", malgrat haver-se dit també, en relació al nom, que podria ser una mena de magatzem on acollir els ormeigs defensius de la vila. Cal pensar com a més acceptable la primera opció.

No cal posar en tela de judici que es tracta d'un edifici modest, petit, però antic i, per tant, s'ha de preservar i, si és possible, restaurar. No tenim massa testimonis d'èpoques passades i els que queden s'han de conservar. Això sí, conferint-los una nova funció. El seu destí més propi podria ser de caire cultural: sala d'exposicions, biblioteca especialitzada en temes porrerencs o mallorquins, arxiu històric, etc., malgrat les seves reduïdes dimensions.

~ 1. Curiosament, els més vells encara l'anomenen com a Corral del Rei, topònim que denota clarament la definició d'un espai vinculat al caràcter administratiu.

L'Hostal de Porreres a Ciutat

Dins la infraestructura de serveis d'una ciutat han estat i són importants els hostals (avui preferentment hotels). Els hostals presentaven una certa ambivalència quant a la seva funció: per una part servien d'hostatge a les persones i per altra part d'estable per a les bèsties. No coneixen quants d'hostals hi havia a la Ciutat de Mallorca a la Baixa Edat Mitjana (sí per a dates més modernes), però sí més o menys exacta la seva ubicació.

Es localitzaven bé a l'exterior de la Ciutat, junt a les portes (un dels llocs més coneguts en aquest sentit era prop de la Porta de Sant Antoni), bé a l'interior i en aquest cas destacaven dues zones:

a) Els voltants de la parròquia de Santa Creu; és a dir, els indrets que tenien més contacte amb el tràfec del port.

b) els carreres prop de la Ferreria, la Ferreria i les proximitats a la Porta de Sant Antoni, a la parròquia de Santa Eulàlia, llocs de contacte, per on entraven i/o eixien la majoria de gent de la part forana ja que d'allí arrancaven els dos camins principals cap al Pla mallorquí. Sembla que en el

segle XV l'actual carrer dels Hostals ja era conegut amb aquest nom i el seu voltant era anomenat *vico dels hostals*¹.

A més hi havia els hostals que molts de pobles de l'illa tenien a Ciutat, com els de Petra, Pollença, Santanyí, Sòller, etc. i els d'alguns ordes religiosos com la posada del santuari de Lluc, la qual estava a disposició dels seus estudiants i qüestors per hostajar-los, o la de l'abadia de Montserrat, entre altres.

L'hostal de Porreres el 1772 se situava en el carrer de l'Estrella, prop de la plaça del Mercadal, a la parròquia de Santa Eulàlia. Ben a prop hi havia l'hostal anomenat de l'Estel o d'en Dalmau².

MARIA BARCELO I CRESPI

~ 1 ZAFORTEZA MUSOLES, Diego: *La Ciudad de Mallorca. Ensayo histórico-toponímico*. Tom IV. Palma, 1960. Pg.33.

2 Id. Tom I. Palma 1987. pp. 341 i 344.

Aquest autor ens indica que l'antic carrer de l'Estrella se situaria entre els actuals de la Llongeta i de Reus.

NOTES HISTORIHQUES

1236, 15 juliol.- Garcia Ortís, batle d'Alemaný de Sadoa, dóna a Berenguer de Falgueres un honor a la Mesquita anomenada Rubinxix tenguda en nom de Nunó Sang, en el terme de Felanitx, parròquia de Porreres. Farà delme i tasca dels fruits (ACM perg. n.º 8.351).

1237, 27 gener.- Garcia Ortís, batle i procurador d'Alemaný de Sadoa, estableix a Vicenç Exea el rafal Zahubecar, terme de Felanitx (Porreres), a la tretzena part dels fruits. (Id n.º 8.348).

1239, 20 desembre.- Vicenç d'Exea fa donació entre vius a Guillem de Castell Folli i al seu fill Martí el rafal de Zauchar, terme de Felanitx (Porreres), tengut en nom de Ferran Alemany i aquest en nom del Bisbe de Mallorca; confronta amb Mesquita de dit Alemany, amb Bastida que fou de Domingo Provençal. (Id n.º 8.357).

1311, 17 febrer.- Els procuradors reials de Mallorca estableixen a Guillem Montanyans, Guillem Martí, Bernat Guerau, Berenguer Gisbert i Guillem Casesnoves una alqueria que el rei En Jaume té en el terme de Porreres que abans fou del monestir de la Real (Els Monjos) i el rafal Cemega; confronta amb alqueria de Rafel Comapny, rafal de Pere Mulner, alqueria de Martí Palau dita Lo Cloquer, alqueria Mesquida, alqueria Alcassor, rafal d'en Rosselló, alqueria que fou de Vidal Catany, alqueria de Guillem Soler. Faran cens de 80 lliures per Nadal, i ara han pagat 120 lliures d'entrada. (Id n.º 8.870).

1346, 2 maig.- Guillem Vives, ciutadà, estableix a Domingo Gomila la sisena part de l'alqueria dels Monges (Monjos), la part que fou de Berenguer Gisbert, excepte el camp Roig que és d'Antoni Salat. Farà cens de 10 quarteres de blat i ara ha pagat 18 lliures d'entrada. (Id n.º 8.873)

RAMON ROSSELLO

LA DEL METGE TITULAR, UNA INTERINITAT ETERNA

Des que el metge Monjo va deixar vacant de titular de la Seguretat Social a la nostra població, han passat, si no anam errats, més de cinc anys. Fins ara no s'ha cobert, ni tan sols convocat la plaça; i, mentrestant, ja han passat dos metges interins. De l'actual, sembla que la gent n'està satisfeta. Però no és això que dóna tranquil·litat a la ciutadania; sinó que en dóna conèixer bé el metge i que aquest conegui bé els pacients; això només es pot produir quan la persona encarregada d'aquest servei mèdic és nomenada en plaça fixa. Sabem que ara corren temps de traspassos entre el Govern Central i el de la nostra Comunitat Autònoma i que ara mateix ningú no contesta i pareix que ningú no en sap res. Però això no pot ser etern.

UN MASTER PER A UN INDUSTRIAL PORRERENC

El Master és un diploma comercial que un sector de la publicitat concedeix a les empreses que considera més distingides en les activitats comercials i productives. Un d'aquests diplomes va ser concedit a l'empresa local PALERM S.A. de Material de Construcció, en el transcurs d'una concorreguda festa, en què participaren autoritats i gran part del món empresarial illenc.

ENHORABONA ALS PROPIETARIS

Enhorabona als propietaris d'un parell de nous edificis, especialment els construïts en els carrers del Vent, Parents i Sant Roc, ja que respecten amb les seves façanes la típica construcció mallorquina i, d'aquesta manera, fan poble i cultura en entroncar-les en un espai comú i sense establir aquelles diferències horribles de molts d'edificis construïts aquests darrers anys. Enhorabona així mateix als arquitectes i a les altres persones que saben respectar el bon gust tradicional.

Obres - Mobles i cuines - Decoracions
Portes i persianes - Acabats laca i vernís
C/ SANT FELIP, 57 PORRERES

GABRIEL GAYA

"Curial"

~~~~~

**TOTA CLASSE DE FEINES DE
COMPRESSOR
POUS, CISTERNES I ALTRES**

Cooperativa, 5-7
Bestard, 8

Tel. 647869
PORRERES

EN FRANCESC SASTRE, PRESIDENT D'UCABAL

Recentment les Cooperatives Agrícoles més importants de les Balears, agrupades amb el nom d'UCABAL, acordaren nomenar el president de la Cooperativa de la vila, el menescal Francesc Sastre Mora, nou president de l'entitat regional. Sens dubte, un càrrec important per a una entitat associativa que espera així mateix agafar importància dins el sector agrícola i representar els interessos de la pagesia davant els altres sectors econòmics i polítics.

DUES BONES NOTÍCIES

Dues bones notícies han estat la contractació de la millora i pavimentació del camí de Son Pau, que, per un import de 8 milions de pessetes, durà a terme l'empresa Siquier de Búger.

L'altra, a falta de confirmar-ho, és que el Govern Balear, pareix que ha inclòs dins el capítol de carreteres a millorar dins l'any 1989 la que va de Campos a Porreres. Si se confirma, haurem començat solucionar un dels problemes de les rutes terciarades que patim.

BENEIDES I MÉS FOGUERONS

Els foguerons i les beneïdes de Sant Antoni ten-gueren lloc els passats dies 14 i 15 de gener, respectivament. S'ha de destacar que hi va haver molta de participació popular. La festa del Sant d'Egipte torna a recuperar-se a Porreres. En podem estar contents.

BAULENES

El talaiot de Baulenes serà objecte d'obres de neteja per part de la Conselleria de Cultura del Govern Balear.

A PORRERES podeu comprar el LLUM D'OLI a:

Llibres Barceló - Estanc n.1
Estanc n. 3 - Ca'n Murio

GLOSA

Cada dia entenc més poc
les entitats culturals
que volen dur l'estendard
per tot Mallorca en redó
i posen en funció
moltes de ràdios locals.

S'altre dia de pagès
escoltant Porreres Ràdio,
vaig quedar empardalat
quan radiaven es temps
i es noms que daren des vents,
això em va trastornar.

No los deien ni en mallorquí
ni tampoc en català,
més bé en mal castellà
que dava pena escoltar,
que sols no saben emprar
la seva llengua materna

No pretenc de català,
però sí de mallorquí,
i no volgueu comparar
la glosa aquí escrita
traduïda al català
que és tan mala de rimar
com un qui vol combregar
amb rodets de molí.

A.R. i Beltran

Nota de la redacció: Suposam que quan l'autor d'aquesta glosa diu que els amics de Porreres Ràdio donen els noms dels vents en "mal castellà" fa referència a termes com nord-est, oest, nord, etc. en lloc dels noms tradicionals que s'usen en català i, naturalment, a Mallorca: llevant, xaloc, tramuntana, migjorn, llebeig, ponent, mestral i gregal.

Les dues formes de denominar els vents són correctes i coincidim amb l'autor en la necessitat d'utilitzar amb preferència les tradicionals. Però discrepam en el fet que això hagi de significar una crítica a les persones que duen endavant Porreres Ràdio.

La revista a tot el món

Feis arribar el LLUM D'OLI a qualsevol lloc del món. La millor carta que podeu enviar a un familiar vostre és la revista que recull tota l'actualitat de Porreres. És molt fàcil: basta que ens faceu arribar l'adreça on l'hem d'enviar i, cada vegada que surti, puntualment, la podran rebre PER AVIO.

PREUS DE SUBSCRIPCIO:

- Mallorca i Estat Espanyol..... 500 ptes anuals
- Europa i Amèrica ..... 800 ptes anuals
- Resta del món..... 1000 ptes anuals

Vos ho agrairan

Pedra de toc

L'OFICINA DE CORREUS

Segueix fent un mal servei, tant per les males condicions del local on s'ubiquen, com per les protestes de la gent usuària pel retard amb què es reparteix la correspondència i per l'atenció al públic. Fins i tot no s'hi veu horari al públic i, en unes hores en què normalment pareix que hauria d'estar obert, la gent es cansa d'esperar perquè no hi ha ningú que els atengui.

EL MUNICIPAL DE GUARDIA

L'agent de guàrdia, normalment a càrrec de la Policia Municipal, com molts sabem, està establert a l'interior de la Sala. Almenys, teòricament. Emperò hi ha hagut ocasions en què, per un fet o un altre, s'ha necessitat d'aquest important servei públic i les portes han estat tancades o amb l'absència puntual de l'agent de guàrdia. No convendria cercar-hi remei?

LA RECOLLIDA DE SENYALS DE TRAFIC

La recollida de senyals de tràfic que es posen en ocasió de festes o altres fets hauria de ser més ràpida. Massa sovint les veim jornada darrera jornada espargides pels carrers o voltants. Això a part de crear confusió, és mostra de deixadesa.

EL TORN ESTIUENC DELS FORNS

Que els forners necessiten, com tothom, unes vacances és clar i pensam que està molt bé que les agafin. Que aquestes tinguin lloc en dos mesos estiuencs, no tant. Però que s'acabi el pa tradicional i obligatori a les 10 del matí, en lloc de a migdia, ja ni és legal ni gens afortunat per aquest sector. La gent es queixa, però no passa de les paraules encara que aquesta irregularitat es pot denunciar a qualsevol autoritat. I no és només aquest l'únic problema que presenta aquest torn estiuenc dels forners; sinó també que a partir de les deu del matí s'acaben molts de productes fariners i si una persona passa, despistada o per un altre motiu, d'aquesta hora ja no és necessari que vagi a cap forn. Es coneix que ja són rics i que no els importa perdre els clients. Sort que al supermercat nou del carrer Major són més competents i abasteixen de pa a tothom qui en necessita. L'Ajuntament i els forners haurien de ser els primers interessats de trobar solució a aquest problema. Hi ha sis mesos per intentar-ho.

DONA FORÇA A LA INSEGURETAT CIUTADANA

Incomprensiblement això fa l'Ajuntament quan apaguen la majoria de l'enllumenat públic i tan sols deixen encesos una farola de cada tres o quatre apagades. D'aquesta manera deixen uns espais sense il·luminar massa grossos a on l'obscuritat és total a molts de carrers. Ho fan, pensam, per estalviar el cost de la factura de consum d'electricitat. Però creim que la seguretat als nostres carrers és molt més important que unes quantes pessetes més o manco. Com a mal més poc dolent, per què no intenten que sigui alterna la farola encesa i l'apagada? Així creim que l'obscuritat no seria total i els costos tampoc no serien gaire gravosos.

F. LLINAS

LEGISLACIO

L'article 370 de la Llei del Registre Civil, textualment diu: "Són gratuïtes:

- 1^a. Les declaracions de naixement i de defunció.
- 2^a. Els expedients de fe de vida, o de vida i estat.
- 3^a. Les diligències i certificacions dels Llibres de Família, pels quals només podrà cobrar-se el preu de l'imprès fixat pel Ministeri de Justícia.
- 4^a. Les actuacions assenyalades per la Llei amb

tal caràcter i, en general, totes les que no devenguin drets especialment assenyalats en aranzel legalment aprovat."

Amb aquest comunicat volem donar a entendre que quan anam a cercar un(s) certificat(s) al Jutjat no tenim obligació de pagar, són gratuïts, no valen res.

El motiu de la gratuïtat és que a través dels tributs que pagam a l'Estat ja pagam aquesta feina concreta.

Mre MAGDALENA ROIG.

SURT A CONEIXER MALLORCA AMB L'AGRUPACIO CULTURAL

La cultura del foc

Un antropòleg a la recerca del significat dels binerbos

JOAN SORELL

La nit de la Festa Pagesa d'enguany s'encengueren molts de foguerons en el Parc Municipal. Varen ser precisament aquests binerbos, tal com deim per aquí, els que acostaren al nostre poble en Josep Martí, un antropòleg català que va venir a estudiar aquesta celebració local.

- Quin és el motiu de la seva visita a Porreres?

- Faig un treball sobre el foc a les Illes: foguerons, falles, tot el que està relacionat amb el foc.

- Quan va començar a emprar-se el foc com a element de diversió?

- Tots aquests focs acostumen a tenir un origen semblant, pot ser que sortissin quan es feien els focs curatius, per combatre malalties; el motiu pel qual es feien més focs antigament era per combatre epidèmies.

- Quines són les funcions del foc més arrelades a la cultura?

- El foc sempre ha tengut moltes funcions, tant rituals com culturals, o la de, simplement, escalfar-se. Dóna joia també, el foc.

- Em podria explicar les característiques bàsiques del treball que està realitzant sobre el foc?

- El m'ha encarregat una editorial aragonesa que està fent uns estudis sobre les antics regnes de la Corona d'Aragó, és a dir: Aragó, Catalunya, les Balears i València. Un d'aquests està dedicat al foc i jo m'encarrec de la part de les Illes.

- Quines són les conclusions a què ha arribat fins ara en aquest tema del foc?

- Falta saber el resultat del treball que han fet els meus companys per saber-les. Sembla ser que el fogueró a Mallorca és molt important, el petit fogueró. És un costum més senzill que les falles de València, per exemple. Les falles són molt espectaculars, però a Mallorca els foguerons tenen molta

vitalitat. Predomina el petit fogueró, humil però bonic. Hi ha molt d'ambient.

- És important la cultura del foc a les Illes?

- El foc té importància aquí i la veritat és que es fan molts de foguerons a les Illes. A Eivissa se'n fan per Sant Joan, i a molts d'altres llocs. El que passa és que no ha pres tantes formes com, per exemple, a València amb les falles, el "toro embolado" a l'Aragó, o la Patum a Catalunya.

- Quines són les festes mallorquines que més tenen relació amb el foc?

- Segons el que jo he pogut veure són Santa Caterina, en el vostre cas, Sant Antoni, Sant Sebastià i Santa Bàrbara. En principi no hi ha gaire més. Hi ha alguna festa patronal en què també se'n fan, de foguerons.

- No li pareix que la festa de Sant Joan té molt poca importància a Mallorca?

- És cert, a Mallorca en té molt poca, d'importància. Així com a Menorca sí que en té; o a Eivissa, que també en té més; o a Catalunya, on en té molta. Antigament, possiblement fos distint ja que existeixen narracions que parlen de la festa de Sant Joan a Mallorca.

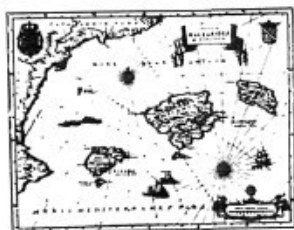
CA'N BATXÀ

HAQUINARIA PER A
CONSTRUCCIO

HOTLOS

Padre Molina, 7 y 9
PORRERES - Mallorca

☎ 647277

A la Mar Mediterrània, bressol de la Cultura de la vinassa, el vi, emergeix l'Illa de Mallorca. El seu marvellós clima i privilegiada situació fan que hi creixen formes úniques i de gran esplendorisme són coneguts des de l'antiguitat.

Jaume Mesquida

VINYES I BODEGUES A PORRERES (MALLORCA) Tel. 971/647106

VENDA DIRECTA A LA BODEGA

★ ★ EMBULLS ★ ★**SA FIRA**

Per les notícies que en tenim, sembla que la decisió de l'Ajuntament de passar el dimarts a diumenge ha tengut una acceptació important en determinats sectors, segons hem pogut llegir a distintes publicacions.

Així, El Dijous, d'Inca, informa que l'ordre del dia del pròxim plenari de la corporació municipal d'aquesta localitat inclou el punt del canvi del Dijous Bo; a partir d'ara, i perquè pugui anar-hi més gent sense perdre un dia de feina, es farà en diumenge: el Diumenge Bo; el mateix setmanari es planteja canviar de nom: en lloc de dir-se *Dijous* es dirà *Diumenge*.

D'altra banda, segons el Full Dominical, s'estudia la possibilitat de fer caure el Dijous Sant i el Divendres Sant en diumenge, per les mateixes causes. L'únic punt a resoldre és si aquestes festivitats, i també el Diumenge de Pasqua, s'han de fer el mateix dia o en setmanes diferents.

L'ajuntament de Porreres, després de tan encertada decisió, sembla que han agafat coratge i d'aquí

a poc temps tractaran el tema de si s'ha de fer coincidir la festivitat de Sant Roc en diumenge a partir d'enguany o si és millor traslladar-la provisionalment al dia de la Mare de Déu d'Agost, sempre i quan no decidesquin també traslladar-la a diumenge.

Amb aquests canvis pretenen, segons informacions de fonts pròximes a la batlia, donar entreteniment al personal durant tots els diumenges de l'any i, al mateix temps, fer que les setmanes laborals siguin regulars i no tinguin dies festius, que tan nocius són per a la salut dels treballadors.

També existeix la possibilitat que a la llarga traslladin la fira a Palma, d'aquesta manera pensen que facilitarien la participació de gent de fora poble i de porrerencs que viuen a Ciutat. Convé recordar que en això ja hi ha experiències, l'U.D. Porreres durant una temporada s'entrenava a Palma, al cap de poc temps va desaparèixer.

(Passa a la pàgina 8)

SE LLOGA UNA CASA en el carrer de l'Almoina, 19 (Can Pepito).

Té connectat la claveguera al carrer.

INFORMACIO: Tel. 647316.

Si hi ha interessats han d'avisar abans del dia 28 de febrer.

CENTRE ESPORTIU M. ANTICH

Gimnàstica, aerobí, body building,
culturisme-pesos, defensa personal,
kid boxing, judo, jiu-jitsu,
sauna i massatge

INFORMACIO: Carrer Pare Arbona, s/n (Sa Sabateria)
Telefon: 647809 (Porreres)

EMBULLS

(Ve de la pàgina anterior)

Dins aquesta mateixa tònica d'homogeneïtzar la vida quotidiana, que tan preocupa al partit del govern, ben aviat es prendrà la decisió de substituir el nom de la Mare de Déu de Monti-Sion pel de *Virgen del Rocío*, així s'aprofitarà en benefici de Porreres la fama que aquesta darrera té a tot l'Estat. A la vegada serà substituït el ball de bot per les sevillanes.

Sense cap dubte ni un, els nostres regidors es faran mereixedors de la medalla d'Isabel la Catòlica (o de Felipe V, si existeix) que els haurà de ser penjada per algun insigne i il·lustrat polític l'any 92; això sí, en diumenge i a l'aula de gramàtica del *Monte del Rocío*.

Arnau de Vilavella

AGRUPACIO CULTURAL

FOGUERO DE SANT ANTONI

El passat dia 16 de gener, l'Agrupació Cultural, en solitari perquè les altres entitats ho celebraren dia 14, va encendre un fogueró per la nit del dissabte de Sant Antoni a l'Escola Nova. Hi va acudir molta de gent i l'animació i la bulla durà fins ben tard. Des d'ací volem agrair les nombroses col·laboracions que varem tenir.

LLUM D'OLI

D.L. PM 76/1.979
 Redacció/Administració/Publicitat: Carrer de l'Almoina, núm. 67-1er. Porreres Mallorca.
 Preu subscripció: 500 pessetes (un any).
 Edita: AGRUPACIO CULTURAL DE PORRERES
 Els articles publicats reflecteixen únicament l'opinió dels autors.
 Impres en ofset

PORRERES RADIO

PROGRAMACIO

DILLUNS.

15'00 h. - "Hora 104" (Joan Sorell)
 16'00 h. - "Concert" (Ferran Vaquer)
 17'00 h. - "Conèixer Porreres" (Joan Barceló)
 20'00 h. - "Informatiu diari" (equip de redacció)

DIMARTS.

15'30 h. - "Hora 104"
 16'45 h. - "Conèixer Porreres"
 19'00 h. - "Música d'ahir" (Joan Cerdà)
 20'00 h. - "Informatiu diari"

DIMECRES.

15'30 h. - "Hora 104"
 16'45 h. - "Conèixer Porreres"
 18'30 h. - "Pop-reres" (Xim Barceló)
 20'00 h. - "Informatiu diari"

DIJOUS.

15'30 h. - "Hora 104"
 16'45 h. - "Conèixer Porreres"
 19'00 h. - "Selecció musical" (Joan Cerdà)
 20'00 h. - "Informatiu diari"

DIVENDRES.

15'30 h. - "Hora 104"
 16'45 h. - "Conèixer Porreres"
 18'30 h. - "Pop-reres"
 20'00 h. - "Informatiu diari"

DISSABTE. (En preparació)

"Escola de la Ràdio" (concurs infantil)

ALTRES PROGRAMES:

"Roda d'Amics" (Joan Roig)

Han fet aquest "LLUM D'OLI":

COORDINACIO: Joan Barceló, Vicenç Harí i Joan Melià.
 REDACCIO: Francesc Llinàs, Maria Barceló, Joana Mora, Jaume Rosselló, Ferran Ribas, Margalida Barceló, Ramon Rosselló.

Recordam que el Departament de Publicitat rebrà encantat totes aquelles ajudes i anuncis de persones, empreses i entitats que desitgin anunciar-se.

AGROQUIMICS I ADOBS BIEL GORNALS

C/PASSARATX. 115
 TEL. 64.79.42
 PORRERES

DISTRIBUIDOR: LAINCO S.A.,
 E.R.T. FITOS, SHERING I ALTRES PRODUCTES ESPECIFICS

EL VIATGE DE L'AGRUPACIO CULTURAL

Per les comarques catalanes del Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, la Vall d'Aran, l'Alt Urgell...

28-X-1988. Per les terres seques camí de les terres humides.

El vaixell arribà amb retard al port de la Ciutat Comtal i, per això, sense perdre temps, tot seguit li enfilàrem cap a terres de centrals de Catalunya.

La primera aturada va ser a Montserrat, la muntanya mítica de Catalunya, el santuari presidit per la Verge moreneta i el monestir de gran ressò cultural des de l'època del l'abat Oliba a la plenitud medieval. Ens va rebre el so sempre nostàlgic i meravellós de les campanes que convocaven a l'ofici conventual de les 11 h. Després de visitar el recinte, els més agosarats amb el funicular pujaven fins al mirador de Sant Joan, des d'on es divisa una esplèndida panoràmica de l'indret.

A poc a poc anàrem deixant la mola de roques inconfusibles, enmig de boscs cremats durant l'incendi del 1986, per arribar a les terres planes, terres seques de les comarques de l'Anoia i la Segarra.

Devers les 13 h. arribàrem a Cervera, capital d'aquesta darrera comarca, situada dalt d'una petita serra amb panoràmica sobre la vall d'Ondara. Abans de dinar tinguérem temps de fer un recorregut pel carrer major, la qual cosa vol dir contemplar el remarcable i gran edifici de l'antiga Universitat, creació borbònica com a conseqüència dels Decrets de Nova Planta, l'edifici de la paeria (ajuntament) ubicat en part sobre el solar de l'antic mercadal, amb curioses mènsules als balcons i escuts, l'església parroquial de Santa Maria amb interessant campanar poligonal (segle XIV), restes de murades, l'edifici on es reuniren Corts en època de Pere el Cerimoniós i on se celebrà el compromís de matrimoni dels Reis Catòlics, i encara passejar per l'ombrívol carreró de les bruixes. No feia gens de fred. A la majoria els va sobrar molta roba d'abric quasibé tots els dies.

Ens n'anàrem acostant a la comarca de la Noguera, de la qual n'és la capital Balaguer. Des del pujol on s'aixeca l'ermita del Sant Crist i l'antiga Suda es pot observar una bona panoràmica del riu Segre al seu pas per la ciutat. La plaça porxada del Mercadal ens acollí durant una estona, així com també els carrers més comercials. Des d'ací férem la primera crònica per a "Porreres Ràdio".

Començava a fosquejar quan li envelàrem per les serres de Mont-Roig i de Montclús, en un indret desolat on només sobresurt el monestir de Bellpuig de les Avellanès i la pintoresca vila d'Ager, a la vall del mateix nom, que té per capçalera l'imponent massís del Montsec.

Visita a la Paeria de Cervera

A TOTA MUSICA !

**EL MILLOR AMBIENT
DE TOTA LA COMARCA**

EL VIATGE DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL

Quan topàrem el riu Noguera Pallaresa ja feia fosca de valent. La imaginació jugà un bon paper a l'hora d'intentar entreveure el bell paisatge per on discorriem.

A Tremp, capital de la comarca del Pallars Jussà, ens allotjàrem a l'hotel "Segle XX". Pels carrers només es veien soldats i estudiants de l'Acadèmia Militar de Talarn, la qual es troba molt a prop. Amb tanta milícia, sopar va costar prou feines. A la nit i els matins feia un aïret ben fresc, ens acostàvem a l'alta muntanya.

29-X-1988. Cap al cor del Pirineu.

A les 8 del matí tothom havia berenat i tenia les maletes preparades. L'aire del pre-Pirineu era fresc i ben viu. Al cel no es divisava cap núvol. El dia es presentava esplèndid i així va ser.

Prosseguírem cap al Nord passant a la vora de l'embassament de Sant Antoni, la vila de Pobla de Segur (on acaba la línia fèrria) i ens desviàrem cap a l'esquerra i pujàrem el port de Perves, vàrem tornar a la vall del riu Noguera Ribagorçana. El paisatge ens sorprenia, sobretot l'aigua i les cases dels petits pobles.

Pont de Suert, segons la divisió administrativa vigent, és una població situada a la comarca del Pallars Jussà, encara que des del punt de vista geogràfic pertany a l'Alta Ribagorça (administrativament aragonesa). Fixàrem l'atenció de manera especial sobre la moderna església, la primera funcional construïda a Catalunya. Molts dels viatgers porrenecs aprofitaren per comprar formatges i embotits pireneics, així com també els curiosos torrons d'Agramunt.

L'Ajuntament de les Bordes a la Vall d'Aran

Ben aviat ens endinsàrem per la vall de Boí, lloc on l'art romànic arriba a una de les seves màximes expressions. Esglésies d'esvelts campanars i harmònica arquitectura, que s'integren en una escenografia natural de gran bellesa. En són exemple les de

Durro, Llesp, Barruera, Erill-la-Vall-Boí, Santa Maria i Sant Climent de Taüll, tal volta aquesta darrera l'exponent més característic.

Dinàrem a l'hostal "Pey" de Boí, on vàrem menjar una escudella típica de la zona i truites de riu.

Ens distribuïrem en un estol de "jeeps" que, a través d'una camí forestal, ens acostàrem al Parc Nacional d'Aigües Tortes. El paisatge que contemplàvem era indescriptible. Mentre pujàvem, l'estany de la Liebreta quedava enrera. Durant una bona estona poguérem gaudir dels rierols, els avets, els petits estanys... La flora i la fauna en la seva naturalesa més pura. Un medi natural privilegiat. Les condicions climatològiques d'aquell dia contribuïren també a gaudir d'aquell escenari natural en tota la plenitud. Ben segur que molts recordarem aquella estona durant molt de temps.

A la baixada (haviem estat als 2.000 i més metres d'altitud), els "jeeps" ens varen deixar a Caldes de Boí, on l'aprofitament de les aigües medicinals ha donat lloc a la instal·lació d'un conegut balneari. A prop es troba l'embassament dels Cavallers, un de tants en aquells indrets pirineics en què es desenvolupa tot una xarxa de centrals hidroelèctriques.

Desfèrem el camí que havíem recorregut per la vall de Boí fins arribar a la carretera general N-230, que aporta a la Vall d'Aran. Però abans, evidentment, vàrem passar pel famós tunel de Viella, famós perquè abans de la seva construcció la Vall d'Aran realment restava d'esquena a Catalunya. Mentre contemplàvem els cims nevats de les muntanyes ens vàrem acostar a Viella.

En aquesta petita ciutat, capital de la comarca de la Vall d'Aran, hi quedàrem una estona abans d'instal·lar-nos en el parador "Gaspar de Portolà" d'Arties, on vàrem romandre. Quedàrem instal·lats dins un cercle de muntanyes, una mica allunyats, però, de la "marxa" nocturna, la qual cosa no fou obstacle perquè els més sortidors tornassin a dormir a l'hora habitual; és a dir, tard.

30-X-1988. Seguint el riu Garona per la Vall d'Aran.

Les condicions d'acollida del Parador varen ser molt bones, però tal volta el que més cridà l'atenció dels viatgers va ser el berenar dels matins: molt abundant i de gran varietat i qualitat. Sorpresa agradable de bon matí.

Aquest diumenge ens disposàvem a recórrer la Vall d'Aran, sempre, o quasi sempre, a la vora del riu Garona. És una comarca excepcional a Catalunya per un motiu bàsic: és l'única que forma part de la conca atlàntica; és a dir, les seves aigües no van a parar a la Mediterrània. L'Aran és la comarca natural del riu Garona, que hi neix, passa la frontera francesa i va a desembocar a Bordeus.

És terra de petits pobles espargits per les fal·des de les muntanyes, poblets de cases amb terrats de pissarra i amb esglésies de punxeguts campanars. És terra on el bestiar, tant oví com boví, pastura

tranquil·lament pels verds prats. És terra on la base econòmica és sobretot el turisme, però sense descuidar la ramaderia, les centrals hidroelèctriques i les serrereries que aprofiten la riquesa forestal de l'indret.

A la Vall d'Aran es parla l'aranès, variant del gascò, dialecte de la llengua occitana.

A Bossost els carrers eren deserts. La calma hi regnava per complet quan nosaltres ens passejàvem pels seus carrers i contemplàvem un dels millors timpans romànics de la vall a l'església parroquial (s.XII).

El grup davant l'hotel

I vàrem travessar la frontera. Al cap d'uns quilòmetres paràrem a Bagnères-de-Luchon, petita ciutat situada en el departament francès d'Haute-Garonne. És un centre d'esports d'hivern amb molts d'hotels i serveis turístics a més dels balnearis.

Tornàrem enrera i de bell nou vàrem passar la frontera, en aquesta ocasió en sentit invers. Vàrem dinar a Lés, petit poble per on vàrem poder passejar-nos una bona estona. I sempre la companyia del riu.

Les Bordes és un altre poblet que rep el nom de les cabanyes amb sostils a dos vessants que es troben per tota la zona i que serveixen per a guardar el farratge del bestiar. Parlant amb una dona vàrem poder veure l'aspecte políglota d'aquella gent, ja que ens digué que com a indret fronterer coneixien el francès, el castellà, el català i, evidentment, l'aranès. I un home ens va explicar les vicissituds de quan els maquis eren ben presents en aquelles muntanyes.

A causa de l'afluència de francesos (bastava observar les matrícules dels cotxes), encara que fos un diumenge horabaixa, les botigues i comerços de Viella i altres poblacions no tanquen. Així disposàrem d'una bona estona per anar de compres.

Aquest vespre la major part dels expedicionaris porrerencs va fletar un microbús per anar a sopar a base de cuina típica a Bagèrgue, el poblet més enfilat de la muntanya. Val a dir que molts no tastaren la desitjada carn: isard, porc senglar o similars. Però, això sí, per fer la festa completa no va man-

car un coet llançat pel piròman del grup.

31-X-1988. El Port de la Bonaigua, nexa entre la Vall d'Aran i el Pallars Sobirà.

L'ascens al Port de la Boanigua és llarg i lent. La Vall d'Aran es feia enfora. Segueixen succeint-se petits poblets com Gessa, Salardú, Tredòs... La neu guaitava dalt de tot de les muntanyes. La vegetació esdevenia escassa.

A Vaqueira-Beret, centre turístic d'hivern, tot estava en calma perquè la temporada encara no havia començat i els comerços i xalets tenien les portes tancades. Hi vàrem observar una cosa curiosa: per a instal·lar les columnes metàl·liques de xarxa elèctrica, a causa de la difícil orografia, es fa amb l'ajut d'un helicòpter. Vàrem badar uns moments contemplant les maniobres.

El Port de la Bonaigua té 2.072 m. d'altitud i, en conseqüència, la panoràmica que s'hi divisa és extraordinària. Aquest port a causa de la seva altitud (és el més alt de tot el Pirineu català) resta tancat alguns mesos a l'any per la neu que hi arriba a haver, algunes vegades de tres a cinc metres de gruix.

A mesura que descendíem cap a les valls per on discorre el riu Noguera Pallaresa, la vegetació tornava a fer acte de presència i predominaven els colors groguencs propis de la tardor enmig d'una àmplia gamma de verds. Ens acompanyava un torrentó que esdevindria cada vegada més gros i que després seria el Noguera Pallaresa. Vàrem passar pel santuari de la Mare de Déu de les Ares que constitueix un excel·lent mirador sobre la Vall d'Aneu, les viles de Sorpe i València d'Aneu, ambdues amb església romànica. Les petites esglésies d'aquest estil són molt nombroses en aquells indrets així com les que hi ha a la vall d'Isil que vàrem deixar a la nostra esquerra.

Explicació a Gerri de la Sal, damunt el riu Noguera.

Aturada obligada va ser Esterri d'Aneu, vila de la comarca del Pallars Sobirà i que és considerada com a capital de la sub-comarca de la Vall d'Aneu. Hi vàrem poder veure un pont medieval sobre el riu Noguera Pallaresa, un bell conjunt de cases amb les

característiques teulades de pissarra autènticament pirinenques, una creu de terme certament curiosa, entre altres coses. Això sí, qui més qui manco va aprofitar per a comprar encara més productes típics pirinencs: mel, secaïona (embotit), galletes del Pallars, formatges...

Ens desviàrem de la carretera general per enlairar-nos de bell nou fins a Espot, poblet situat a 1.310 m. d'altitud. D'allí, en "jeeps", vàrem partir cap al llac de Sant Maurici, a l'altre vessant (oriental) del Parc Nacional d'Aigües Tortes, al peu dels Encantats.

La manca de temps va impedir aturar-nos o desviar-nos per conèixer indrets com Escaló, Llavorsí la Vall Ferrera, la Vall de Cardós amb tot el seu patrimoni paisatgístic i monumental.

A les 15 h. vàrem arribar a Sort, capital de la comarca del Pallars Sobirà, a la Vall d'Assua. I de seguida ens vàrem disposar a dinar a l'hotel "Pessets", on romandríem.

A mitjan horabaixa, i amb la panxa plena, vàrem continuar carretera avall, sempre ran del riu, fins que arribàrem al poblet de Gerri la Sal, a uns 13 kms. de Sort. És un pintoresc poble on l'extracció de sal d'una font ha conformat la seva vida econòmica des de l'època medieval. Vàrem passar sobre el pont romànic que creua el riu i visitàrem la també romànica col·legiata de Santa Maria (s.XII). Vàrem tenir la sort de topiar amb l'actual propietari de les salines, qui ens explicà detalls del funcionament, així com aspectes de la vida del poble en general. Fosquejava i encara trescàvem per les salines. Vàrem tornar enrera fins a Sort. Era prest i cadascú va disposar del temps lliure per anar a passejar, sopar o, simplement, fer allò que li va donar la gana. La instal·lació a l'hotel va ser extraordinària i els expedicionaris quedàrem allotjats en uns apartaments luxosos que comptaven amb tota classe de serveis.

1-XI-1988. De retorn a Barcelona per l'Urgell i la Cerdanya.

Deixàrem Sort cap a les 9 h. i vàrem començar a enfilà el Port del Cantó (1.700 m.). És una zona molt despoblada des d'un punt de vista de vegetació, però també humà, ja que sols es troben petits poblets, alguns d'ells quasi abandonats, entre els quals sobresurt Pallerols del Cantó.

Llavors vàrem tornar cap al vessant de la vall del riu Segre. Un poc abans de les onze ja érem a la Seu d'Urgell. Aquesta ciutat és la capital de la comarca de l'Alt Urgell i se situa a la sub-comarca de l'Urgellet. Es tracta d'una comarca fèrtil que no ha estat víctima de l'empobriment que ha afectat la majoria d'indrets de les muntanyes del Pirineu perquè es troba molt a prop d'Andorra, entre altres motius. Vàrem tenir temps d'admirar els carrers porxats (en un dels quals es troben les famoses mesures de gra medievals i les del s.XIX), la magnífica ca-

tedral i claustre romànics, la Rambla, etc. Val a dir que quan vàrem entrar a la catedral sonaven uns preciosos cants gregorians molt adients a l'indret, però... en cassette. Va ser un poc difícil trobar urgellins, dolços típics de la Seu d'Urgell, però molts ens vàrem conformar comprant o menjant els típics panellets, dolços propis de les festes de Tots Sants.

Un dels desembarcs de l'expedició

Sempre a la vora del riu Segre vàrem continuar per Martinet i Bellver de Cerdanya cap a Puigcerdà, capital de la comarca de la Cerdanya, on vàrem dinar. Però abans de la menja hi hagué una estoneta per admirar el llac artificial, fer una volta per la plaça major i observar la torre gòtica que queda en peu del que fou l'església parroquial destruïda durant la darrera guerra.

Pel túnel del Cadí, inaugurat fa pocs anys, la sortida de les serralades pirinenques és fàcil. D'aquesta manera, malgrat el pronunciat descens, s'arriba ben aviat a les viles o ciutats de Bagà, Berga, Gironella, Puigreig, Balsareny i Manresa, aquestes darreres ja a la vora del riu Llobregat.

En aquest punt va ser on tots ens retgiràrem una mica perquè l'intensíssim trànsit impedia un avanç ràpid i semblava que arribar a Barcelona a l'hora prevista era impossible.

Però tot va anar bé i al cap d'un parell d'hores l'embós es va anar desfent. Ja sense aturar-nos enlloc més, prop de les set de l'horabaixa fèiem l'entrada a la Ciutat Comtal. Quasi una hora tenguérem per anar a pegar una mossegada o basquejar per les Rambles, que com sempre estaven de gom a gom i a més amb la gent més diversa i amb els entreteniments més estranys.

I cap a l'aeroport s'ha dit. Tot es va complir amb la més estricta puntualitat. I així, a les 20'30 vàrem arribar a Ciutat. Tot havia anat molt bé. Es produïren els comiats propis de les circumstàncies i una frase restava en la ment de tots: fins l'any que ve!

La malaltia de l'alcoholisme. Un greu problema social.

A tot el món està admès que l'alcoholisme és una malaltia i no simplement un vici. El tan debatut dilema de si l'alcohol és bo o dolent, ha restat completament aclarit i establert que ingerit amb moderació no pot ocasionar problemes, però que l'habitut exagerada pot convertir una persona en una autèntica desferra humana.

Una definició sobre l'alcohol, dictada pel màxim organisme mundial —l'Organització Mundial de la Salut—, diu: "L'alcohol és una droga d'acció intermèdia, per naturalesa i intensitat, entre les drogues que produeixen toxicomania i creen hàbit".

No s'ha demostrat que la malaltia de l'alcoholisme és transmeti genèticament,

però en una llar on un dels cònjuges sigui alcohòlic, hi ha un elevat percentatge de contagi entre pares i fills, ja que està demostrat que la figura del pare —en el que és bo i en el que és dolent—, normalment, és imitada pels fills. No solament l'hàbit és el desencadenant de la malaltia de l'alcoholisme, ja que aquest generalment, de no estar condicionat per una alternació emocional, condueix a problemes físics, no per això sense interès, però menys destructius que els psíquics.

Es important saber que l'alcohòlic no neix essent-ho, sinó que una sèrie de factors emocionals el converteixen en això. No és determinable a quina edat sorgeix el problema amb totes les seves conseqüències

—tot i que l'índex més elevat de malalts alcohòlics en llur etapa crònica es dona entre els trenta i els quaranta anys—, després d'haver recorregut un procés destructiu molt dolorós. Malgrat això, cada dia són més els joves que arriben a aquest punt. Són paraules d'un alcohòlic: "Es pateix moltíssim abans de conèixer la nostra veritat: que som malalts alcohòlics".

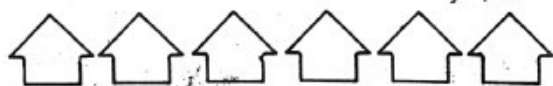
Des d'un temps ençà ha augmentat la consciència social ver el problema de l'alcoholisme —sens dubte el problema social més greu del nostre temps—, ja que no afecta només el malalt com a individu, sinó també tots els qui l'envolten. Les estadístiques oficials determinen que s'acosten als quatre milions de malalts alcohòlics a tot Es-

panya (mig milió són dones) això suposant que no hagi estat superat aquest nombre. Això equival a dir que més de deu milions d'espanyols, bé directament (els malalts) o indirectament (els familiars), viuen el problema de l'alcoholisme.

L'associació mundial Alcohòlics Anònims, disposa d'un interessant test per a determinar la presència de la malaltia de l'alcoholisme, el qual només pot ésser respost pels mateixos interessats:

1.- Has tractat alguna vegada de deixar de beure durant una setmana o més temps, sense haver pogut acomplir el termini?

2.- Et molesten els consells d'altres persones que han tractat de convèncer-te que deixis de beure?

SALON ANTONIA Perruqueria Unisex

Estilista especialitzada
en tall
i tractaments capilars

C/. Cristóbal Colón, 24 - Tel. 647610

PORRERES

3.- Has intentat alguna vegada de controlar-te canviant d'una beguda a una altra?

4.- Has begut alguna vegada a primera hora del matí, durant el darrer any?

5.- Tens enveja de les persones que poden beure sense que això els plantejgi dificultats?

6.- Ha empitjorat progressivament el teu problema amb la beguda durant el darrer any?

7.- La teva manera de beure ha creat problemes a casa teva?

8.- A les festes familiars o socials en les quals la beguda és limitada, tractes d'aconseguir-ne d'extra?

9.- Malgrat que sigui evident que no pots controlar-te, has continuat afirmant que pots deixar de beure "per tu mateix" quan vulguis fer-ho?

10.- Has faltat al treball durant el darrer any per causa de la beguda?

11.- Has tingut alguna vegada "lapsus mentals" (oblit d'actes realitzats) a causa de la beguda?

12.- Has pensat alguna vegada que podries tenir més èxit a la vida si no beguessis?

Has respost "sí" a quatre o més preguntes? Si és així, les probabilitats són de que ja tens un seriós problema d'alcoholisme, o que el tindràs en un futur molt pròxim. Per què assegurin això els alcoholics anònims? Senzillament, perquè l'experiència personal de cents de milers d'alcoholics recuperats en llurs grups, els ha ensenyat algunes veritats bàsiques respecte als símptomes en la forma de beure que acaben arrossegant a la malaltia.

Per a qualsevol informació respecte d'aquest tema o per a conèixer la ubicació dels grups d'Alcoholics Anònims que funcionen a tot Balears, podeu

dirigir-vos a l'Apartat de Correus 1.015 de Palma de Mallorca, o trucar al telèfon (971) 23-11-69, on seureu informats gratuïtament de tot el que comporta

la malaltia de l'alcoholisme i la seva recuperació.

Ramon Draper Miralles
(Escriptor especialitzat en temes de marginalitat social).

VOLEU SUBSCRIVIR-VOS A "LLUM D'OLI"?

Nom i cognoms.....

Domicili.....

Població.....

Província.....Telèfon.....

☐ Em voldria subscriure a "LLUM D'OLI" per un any (500 pessetes)

☐ Efectiu ☐ Taló Bancari ☐ Domiciliació bancària

Data.....

Signatura

Marcau amb una X el que interressi.

Envii aquest cupó a AGRUPACIO CULTURAL DE PORRERES. Carrer de l'Almoina, no. 67. PORRERES (MALLORCA).

AGLOMERADOS MALLORCA, S. A.

Oficinas: Mariano Aguiló, 2 - Palma
Tfno.: 27 01 50

Planta: Cantera Son Amat - Porreres
Tfno.: 64 71 20

En Tià Garró

Feia estona que les tenia promeses a en Tià, un dels missatges de la casa. Era un jove espigat, lletjarró i malfenerando.

Tot va començar un bon dia en què l'amo en Toni, que havia anat a Fira a la vila, s'entregà horabaixa amb un cusset, la cosa més agradosa i jugueta del món.

Prest, en "Trigo" i jo, mos férem molt bons amics fins al punt d'endur-me'l dins el sostre a jeure amb jo, fet que molestà molt els missatges. Aquí començaren les nostres bregues. Adesiara m'enflocava davant tots:

- Mira'l-te, aquest nin d'uè que encara no sap dormir tot sol es vespres. Ha de mester sa companyia des ca.

Encara em record d'aquell vespre que acabàvem de passar el rosari a la carrera. Es cussó s'hi acostà tot festós a fer-li cas i li llepà les varques. En Tià, gens animaler, li foté tal coça que el pobre "Trigo" botí deu passes lluny. Enfadat, m'hi vaig abordar amb peus i ungles. Però, com que ell em duia massa avantatge d'altària i d'edat, vaig quedar ridícul a devora ell i en un no-res m'alçà i em col·locà enmig del portal de les cases a la vista de tots. I em pegà tal tirada als calçons que, rompre el fermall i els calçons pegar-me als peus, va ser tot u. Embetzolat, no vaig reaccionar i vaig estar uns instants calçons baixos davant tothom. Entre baves, mocs i llàgrimes vaig jurar venjar-me'n.

A poc a poc i a força de pregar, el sen Guiem em va fer entendre que el meu jaç no era el lloc més apropiat per estar-hi en "Trigo", que ben segur ell s'estimava més jeure davall la porxada, devora el ca del pastor. Jo el vaig escoltar, ja que és l'únic que m'aprecia de bon de veres i, endemés, no s'equivoqua mai, tot quant diu, prest o tard, arriba a ser ver.

Un horabaixa que feia les trutgeres netes, perquè havíem llevats els porcellons, vengué la madona i em manà que dugués el berenar a dos que feien formiguers dins l'hort.

- Qui són aquests dos, madona?

- En Tià i en Xesc.

- I... què els he de dur per berenar?

- Fotre, i què ha de ser en aquest temps? Pa amb talec!!

Dit això vaig pensar: "Avui faré cabal...", mentre arreplegava la sarrieta de dins la cuina i par-tia cap a l'hort.

Quan vaig ser prop de la tanca gran, vaig veure que entre les pedres s'hi movia un animaló. Era exactament això que cercava. Li vaig pegar grapada i amb una bona estreta el vaig posar entre un dels dos pans amb talec que duia. Encara no havia passat les barreres de l'hort quan en Xesc m'afinà.

- Uei! Miquelet! No sabia que mos havies de dur es berenar, tu!

- Sa madona m'ha enviat... hala!... jas! -Li vaig dir mentre li allargava el seu berenar.

En Xesc, berenar en mà, pegà un fort siulo a en Tià a la vegada que li mostrava les llesques. Mentre me n'anava els vaig dir:

- Bé... ja dureu sa sarrieta a ses cases! -dit això em vaig espitjar, tan de pressa com les meves cames pogueren, darrera la paret i pel forat de la canal de l'abeurador vaig veure com en Tià, boca plena, i tot fent una carussa esborronant, contemplava, llesques obertes, el tros que quedava d'aquell gran dragó amb pa i talec.

En Xesc se compixava de riure. I jo me'n vaig anar més que satisfet de cap a cases, maldament ja sabés que en Tià em faria passar aquell vespre la pitjor de les nits. Però, me'n fotia, el cas era que ja me n'havia venjat.

Margalida Picornell i Vaquer

PROPERES ACTIVITATS

DE L'AGRUPACIO CULTURAL

- * IV Sopar de la Cuina de Quaresma (10 de març)
- * Recorreguts pels jaciments arqueològics porrerencs. (Si hi ha interessats han d'avisar)
- * XVI Torneig Social d'Escacs
- * Torneig d'Escacs Infantil de Promoció
- * Projectió de diapositives sobre festes populars
- * II Recorregut històric-artístic-monumental per la Ciutat de Mallorca.
- * Visita al castell de Sant Carles i Museu Militar

EXPOSICIO DE LA U.I.B.

Sabem que pròximament tindrà lloc a Porreres una exposició organitzada per la Universitat de les Illes Balears sobre la tasca desenvolupada per aquesta institució al llarg dels 10 darrers anys.

CA NA

MARGALIDA

PERFUMERIA

JOYERIA

Carrer L'almoïna N° 34

Telefon 64 70 67

PORRERES-Mallorca

POESIA

Un cor
compost per mils de cors

i plora
avui plora
---perquè la Mare
es mor---

Els gemes em fan tremolar
cada vegada més forts
i en ells queda un soroll ofegat
de misteri i tristor
---perquè la mare
es mor---

Renou
Ciment
Eixams
Asfalt
--NEGROR-- que Rosega
Destrossa
Arruga
Afitora
Podreix

i MATA

Mare
Jo i mil més et volem salvar
Mare
Jo i mil més no ens cansam de lluitar
Mare
Perquè quan estic
enfora
de tu
t'enyor més que mai
Perquè cada mossegada que et peguen
és una agulla més
dintre el meu
cor

Mare
t'estim i em fa mal que patesquis
que cridis
que et destrossin
Mare
tan bella com ets

Un cor
compost de mils de cors
avui plora
I plora... --- perquè Mallorca
es mor---

MA MAGDALENA PICORNELL VAQUER

PENSAMENT I DESIG

Voldria morir tranquil
quan l'hora em siga arribada
i dir cent vegades mil
amb ma veu ja sols un fil
adéu Porreres amada.

Voldria morir al meu poble
per estar-hi enterrat,
que per ell amb causa noble,
amb la força d'un vell roure,
només per ell he lluitat.

Voldria ningú se'n temés
i, en estar a davall terra,
que volin els teuladers,
floresquin els ametlers,
toqui mon fill la guiteria.

Voldria la meua esposa
continuàs amb mos fills,
feliç i fresca com rosa
quan pel matí mig desclosa
rep del sol els primers brills.

Voldria no voler res,
voler el que els altres volen,
mon ideal sempre és
per Porreres amor encès,
per això sos mals me dolen.

Voldria, el meu morir,
fos un fet de tributar
al meu poble el sentir
el meu sentir i patir
i que amb gust jo vull pagar.

Voldria com la flamada
s'apaga sense renou,
com un anyell que no es mou,
com lleugera és la volada,
morir tranquil i res nou.

Voldria que tot seguís
son camí dolç i suau,
un camí de dolça pau
sense ningú que sofrís,
que ningú hi posi trau.

Voldria morir tranquil
quan l'hora em siga arribada,
que seguesqui tot tranquil,
sigui d'ocells son refil
cantar a ma vila estimada.

JAUME ROSSELLO

Mujer:

- Vigile su salud
- Hágase un chequeo ginecológico

ES UN CONSEJO DE
LA ASOCIACION ESPANOLA CONTRA EL CANCER
JUNTA PROVINCIAL DE BALEARES

Solicítelo gratuitamente al Tel. 23 01 49

**Para hacerse
una idea
lo mejor es Verla**

vea
nuestra gran exposición
de buenas ideas
para su hogar

AZULEJOS · PAVIMENTOS Y SANITARIOS
MOBILIARIO DE COCINA Y BAÑO

 PALERM S.A.
materiales construcción

C. DUZAY, s/n · Tel. 647271 · PORRERES

Balanç de les activitats realitzades per l'Agrupació Cultural durant l'any 1.988

GENER

- Dia 1.: Edició d'un calendari porrerenc.
2.: Xocolatada i projecció de diapositives del viatge a l'Empordà, al local social.
16.: Fogueró amb motiu de la Festa de Sant Antoni
23, 24, 30 i 31: Exposició de fotografies antigues a la sala d'exposicions de "La Caixa".

FEBRER

- Dia 7.: Exposició de fotografies antigues.
13.: Col·laboració a la festa dels Darrers Dies.
- : Participació als campionats de Mallorca individuals d'escacs.
- : Campionat escolar d'escacs de Porreres en col·laboració amb les dues APA dels col·legis porrerencs.

MARÇ

- Dia 2.: Surt el número 34 de **Llum d'Oli**.
18.: Sopar de cuina de Quaresma a l'Escola Nova.
27.: Visita a la zona de Sa Canova (Artà), Torrent de Na Borges, Son Serra de Marina... recorregut ecològic.

MAIG

- Dia 1.: Itinerari històric-artístic-monumental per Ciutat. Visita al Castell de Sant Carles.
15.: Col·laboració en la Pujada Atlètica de Monti-Sion.
20.: Projecció comentada de diapositives sobre les excavacions arqueològiques del jaciment del Pou Celat, a càrrec de Gabriel Pons.

JUNY

- Dia 23: Presentació del llibre La Ciutat de Mallorca en el trànsit a la modernitat a càrrec de Maria Barceló i Crespí.

AGOST

- Dia 6.: Surt el número 35 de **Llum d'Oli**.
14.: Participació a les festes de Sant Roc amb l'actuació del grup **Amel**, de la República Arab Saharaui Democràtica.
30.: Comença el X Torneig d'Escacs Obert de la Vila de Porreres.

SETEMBRE

- Dia 4.: XIII Travessia del Torrent de Pareis.
24.: Acaba el X Torneig Obert d'Escacs.

OCTUBRE

- Dia 12: Visita a la comarca del Raiguer (I)
21: Projecció de diapositives "Mallorca desconeguda. Recorregut fotogràfic per distints indrets de la Serra de Tramuntana" a càrrec de Gabriel Crespí.
22.: Competicions d'Escacs. Campionats de Mallorca: Hi participen tres equips.
Conferència "La importància de la vinya en la història de Porreres", a càrrec de Gonçal Llopes Nadal.
Tast de vins porrerencs de les Bodegues Jaume Mesquida i de gírgoles de "Gírgoles Porreres C.B."
23.: Excursió en bicicleta pel terme de Porreres (Son Valls).
24.: Projecció de l'àudio-visual "El País de l'esperança" a càrrec de l'Associació Balear d'Amics del Poble Saharaui.
25.: Exhibició de vol amb Ala Delta amb motor. Projecció de diapositives de Trípoli, a càrrec de Joan Mestre.
Tertúlia i bunyolada popular.
27 a 1 de nov.: Viatge cultural al Pirineu.

NOVEMBRE

- Dia 26: XIII Festa Pagesa. Amb Aires de Monti-Sion, Música Nostra i Equus.

DESEMBRE

- Dia 6.: Trobada participants al viatge al Pirineu.
8.: Visita a la comarca del Raiguer (II)
26.: II Concurs de Mostradors en col·laboració amb Porreres Ràdio.
30.: Sopar del viatge del Pirineu al local social.

SURT A CONEIXER MALLORCA AMB L'AGRUPACIO CULTURAL

DEL TORRENT DE PAREIS

Un anys més l'Agrupació Cultural de Porreres convoca els excursionistes per anar al Torrent de Pareis. Enguany era la tretzena edició. Així 63 porrerencs (i alguns externs amics o coneguts de porrerencs) varen gaudir una vegada més de la naturalesa i les seves meravelles ja que el Torrent de Pareis constitueix una de les zones més grandioses i espectaculars de la Serra de Tramuntana. Aquest torrent està format per la fusió dels torrents d'Albarca (o de Lluç) i del Gorg Blau, que s'uneixen a l'Entreforc.

Després d'una bona nedada a Sa Calobra, els excursionistes varen dinar a Cala Tuent, entre oliveres o a la vora de la mar. I encara hi hagué temps per aturar-se al santuari de Lluç per passejar, anar a veure la Mare de Déu, beure un refresc o, senzillament, beure aigua de la Font Coberta. Tots quedaren convidats a tornar-hi l'any que ve. L'esbraonada quedava només per a l'endemà.

Sens dubte el diumenge dia 4 de setembre de 1988 havia transcorregut de manera ben agradable i l'experiència hauria de tenir continuïtat en la catorzena edició.

La primera paraula que pronunciarà aquest nin serà en mallorquí.

Els infants que ara neixen a la nostra illa són ciutadans del món per dret propi. La paulatina desaparició de les fronteres, l'expansió dels mitjans de comunicació i l'agilització dels transports, posaran a l'abast de tots aquests infants la possibilitat de visitar o de fixar la residència a qualsevol lloc del món. Per tot això no hi ha res tan important com

oferir-los, des de molt petits, la possibilitat que siguin vertaderament conscients de la seva pròpia identitat i que puguin sentir-se dignes hereus de tota la riquesa de la nostra cultura. La normalització de la nostra llengua i el coneixement de la nostra cultura és l'únic camí perquè puguin aconseguir-ho. La nostra obligació, evidentment, és facilitar-los-ho al màxim.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

REHABILITACIÓ
DE FAÇANES

Recuperem ca nostra

RECOLZAM EL PLA
DE MILLORAMENT
DE FAÇANES
DE LA CONSELLERIA
DE CULTURA
DEL GOVERN BALEAR

Perquè Mallorca és la casa de tots, a "Sa Nostra" posam tots els mitjans per a que es puguin rehabilitar les façanes dels edificis de la nostra illa, en les millors condicions econòmiques, amb la intenció que així tots poguem gaudir d'uns pobles i unes ciutats molt més boniques i habitables. A "Sa Nostra" volem millorar la imatge de la nostra comunitat i recuperar per a tothom la bellesa del nostre paisatge urbà i per aconseguir-ho posam a la seva disposició una línia especial de crèdits a un interès vertaderament excepcional.

Si vol canviar de casa sense canviar de domicili, sol·liciti informació a la seva oficina de "Sa Nostra". És en benefici de tots.

Sol·licitau-ne el fulllet informatiu.

Porque Mallorca es la casa de todos, en "Sa Nostra" ponemos todos los medios para que puedan rehabilitarse las fachadas de los edificios de nuestra isla en las mejores condiciones económicas, con la intención de que así, todos podamos disfrutar de unos pueblos y ciudades mucho más bonitos y habitables. En "Sa Nostra" queremos mejorar la imagen de nuestra comunidad y recuperar para todos la belleza de nuestro paisaje urbano y para conseguirlo ponemos a su disposición una línea especial de créditos a un interés verdaderamente excepcional.

Si quiere cambiar de casa sin cambiar de domicilio, solicite información en su oficina de "Sa Nostra". Va en beneficio de todos.

Solicite folleto informativo.

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

ASOCIACIÓN
NACIONAL
DE ALBAÑILERIA
EDIFICACIÓN Y
OBRAS PÚBLICAS
DE BALEARES

ASOCIACIÓN
EMPRESARIAL DE
PROMOCIONES
CONSTRUCTIVAS
DE BALEARES

Mallorca és ca nostra; recuperem allò que és nostre

**CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"**